Besluiten

generale synode

Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Dordrecht - Nunspeet 2019-2022

Ambtelijk Contact

Extra uitgave 2022 - jaargang 61

Besluitenboekje II
Besluiten genomen door de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Dordrecht-Nunspeet 2019-2022

Voorwoord

Aan de kerkenraden, classes en particuliere synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Lelystad, mei 2022

'om hen tot geloofsgehoorzaamheid te brengen,
aan Hem, de alleen wijze God,
zij door Jezus Christus de heerlijkheid
tot in alle eeuwigheid. Amen'
Romeinen 16: 26v. (HSV)

Eerwaarde en weleerwaarde broeders,

Met dankbaarheid hebben we de langstlopende synode van de Christelijke Gereformeerde kerken mogen besluiten. Voor u ligt het tweede besluitenboekje waarin u de besluiten over een aantal gevoelige thema's vindt.

Nu moeten we in dat licht niet doen alsof er veel nieuws onder de zon is. In Paulus' dagen heeft zijn brief in de spanning tussen Jood en Griek, tussen slaaf en vrije heel wat stof doen opwaaien. Hij schrijft in zijn brief vanuit de gevangenis aan de geestelijke leiding en noemt de oudsten, diakenen en apostelen bij naam om hen aan te sporen bij het geloof in Christus gehoorzaamheid te voegen.

Die geloofsgehoorzaamheid richt zich niet alleen op de bepalingen zelf maar ook op de voortgang van het evangelie en de prediking van Jezus Christus (v25). In het laatste vers plaatst Paulus zijn brief helemaal in de missie van de eeuwige God die de volken tot gehoorzaamheid aan het geloof in zijn Zoon brengen.

Moge alles wat we doen en laten, wat we besluiten en uitvoeren daaraan dienstbaar zijn, tot verheerlijking van zijn grote Naam en tot heil van zondaren.

In hartelijke verbondenheid aan de Heere, namens het moderamen,

S.P. Roosendaal, scriba II

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

A. Artikelen van de kerkorde 4
Artikel 3 4
Artikel 4 en 16 (Evangelist) 4
Artikel 6 6
Artikel 70 (Huwelijksbepalingen) 6

D. Uitspraken instructies 8
8. Instructie particuliere synode van het Westen inzake een verzoek tot wijziging van art. 4.4a K.O. 8
9. Instructies van de particuliere synode van het Westen en de particuliere synode van het Oosten inzake vrouw en ambt 9
10. Instructie van de particuliere synode van het Westen inzake sacramentsbevoegdheid evangelist 15

G. Deputaatschappen, commissies en taakgroepen 16
Commissie seksueel misbruik 16
Commissie ambten 16
Eredienst 17
Kerkorde en kerkrecht 17

H. Verhouding tot andere kerken 19
Eenheid gereformeerde belijders 19

J. Benoemingen 24
Benoeming universitair hoofddocent 24
Voorstel ds. A.A. Egas inzake procedure benoemingen hoogleraren en/of docenten 24

A. Artikelen van de kerkorde

Artikel 3

De synode besloot:

1. In het reglement op de kerkvisitatie onder III een vraag op te nemen over het toezicht dat de kerkenraad houdt op eventuele gemeenteleden die de bevoegdheid hebben een stichtelijk woord te spreken:
   'Zijn er in de gemeente broeders die toestemming hebben gekregen om een stichtelijk woord te spreken conform art. 3 K.O., lid 1? Hoe gaat de kerkenraad om met de verantwoordelijkheid voor hun dienst?';
2. een aantal aanvullende bepalingen op te nemen als art. 3 K.O., lid 2:
   - 'wanneer een classis een aanvraag krijgt voor toestemming voor het spreken van een stichtelijk woord, zal de classis zich ervan vergewissen dat er daadwerkelijk sprake is van een nood der kerken;
   - wanneer de classis besluit toestemming te geven voor het spreken van een stichtelijk woord, wijst de classis een predikant aan om de betrokkene te begeleiden;
   - tot die begeleiding behoort ook het zoeken naar mogelijkheden voor verdere vorming en opleiding;
   - de bevoegdheid tot het spreken van een stichtelijk woord wordt verleend voor de periode van drie jaar. Daarna is verlenging mogelijk, met telkens eenzelfde periode;
   - voor het aanvragen van verlenging van de bevoegdheid is een positief getuigenis nodig van de kerkenraad van de betrokkene over zijn leer en leven en functioneren in de gemeente, en een positief getuigenis van de predikant die door de classis als begeleider is aangewezen, waarbij deze ook meeweegt of er voldoende voortgang is aangetoond in vorming en opleiding.';

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Artikel 4 en 16 (Evangelist)

De synode besloot:

1. uit te spreken:
   - dat de evangelist een ambt draagt, namelijk dat van dienaar van het Woord;
   - dat de evangelist onderscheiden is van de predikant in primaire taak en arbeidsveld, omdat hij allereerst werkt aan de stichting en opbouw van de gemeente en de predikant aan de voortgang van de gemeente;
   - dat het wenselijk is om rechten en plichten van alle dienaren van het Woord zoveel mogelijk overeen te laten komen voor zover dit passend is bij hun onderscheiden bediening, zowel wat betreft beloning als wat betreft opleiding, weg van beroepbaarstelling en bevoegdheden;
2. de commissie uitvoering ambtsvisie de opdracht te geven in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht:
   - in overleg met deputaten evangelisatie, curatorium en TUA te onderzoeken of het wenselijk is de weg van aanneming, examinering en beroepbaarstelling via een landelijke weg (curatorium) te laten plaatsvinden en op welke wijze dit mogelijk zou zijn;
   - met deputaten evangelisatie en TUA in overleg te treden over de invulling van een programma met de omvang van één jaar studielast aan de TUA, alsmede over de mogelijkheden om deze studie te volgen naast het werk van evangelist;
   - na te gaan of er nog verdere knelpunten zijn met betrekking tot de positie van de evangelist in de kerken en zo ja, voorstellen te ontwikkelen om deze te ondervangen;
   - het Dienstenbureau opdracht te geven een regeling te treffen voor een arbeidscontract vergelijkbaar met de traktementsregeling voor predikanten, voor evangelisten die conform art. 4 lid 6h. een aanvullende academische opleiding hebben afgerond;

- in samenwerking met ObenA en/of partners zendingsgemeenten na te gaan of zendingsgemeenten aanvullende steun nodig hebben vanwege de nieuwe beloningsregeling en zo ja hier een voorstel voor een regeling voor te ontwikkelen;
- in dit verband ook na te gaan wat de nieuwe positiebepaling van de evangelist betekent voor de bestaande evangelisten;

3. de artikelen 4 en 16 van de kerkorde in afwachting van de uitkomsten van de voorgenomen bezinning (op de vraag of het wenselijk is de weg van aanneming, examinering en beroepbaarstelling via het curatorium te laten plaatsvinden) voorlopig alvast als volgt te wijzigen:

Art. 4 lid 6a.

Deze evangelist wordt na verkiezing door de gemeente beroepen door de kerkenraad die verantwoordelijk is voor het werk ten dienste van de zendingsgemeente (verder: de zendingsgemeente). De aanstelling geschiedt in een dienstverband volgens de regeling kerkelijk werkers van het Dienstenbureau.

Art. 4 lid 6b.

Beroeping en bevestiging van deze evangelist vinden plaats nadat op de classis gebleken is:

a. dat hij vol is van geloof en van de Heilige Geest en zich geroepen weet tot het werk van een evangelist.
b. dat hij de gave heeft ontvangen van het inzicht in de Heilige Schrift;
c. dat hij inzicht heeft in de leer van de kerken in aansluiting aan de belijdenisgeschriften;
d. dat hij bekwaamheid heeft om Gods Woord te verkondigen;
e. dat hij inzicht heeft in de beginselen van de kerkregering en de kennis van de kerkorde;

Art. 4 lid 6c.

Om te kunnen worden beroepen als evangelist naar artikel 4 K.O. is minimaal een afgeronde hbo-opleiding theologie noodzakelijk.

Art. 4 lid 6d.

Het onderzoek om beroepbaar gesteld te mogen worden als evangelist op de classis (zie lid b) kan door de kandidaat-evangelist aangevraagd worden bij de classis waaronder zijn gemeente ressorteert, onder overlegging van een positief attest van zijn kerkenraad en bewijs van de voltooide theologische opleiding. Het onderzoek op de classis vindt plaats naar analogie van het bepaalde in art. 4 lid 3a K.O., in aanwezigheid van deputaten art. 49 K.O. Als de classis een verklaring van beroepbaarstelling als evangelist heeft afgegeven, kan een zendingsgemeente overgaan tot beroepen van de kandidaat-evangelist. Tot die tijd ontvangt de kandidaat-evangelist gedurende twee jaar de bevoegdheid om onder toezicht van een kerkenraad voor te gaan in diensten in zendingsgemeenten. Ook krijgt hij begeleiding van een predikant of ervaren evangelist toegewezen. Wanneer er na twee jaar geen beroep is uitgebracht beslist de classis over eventuele verlenging van de preekbevoegdheid.

Art. 4 lid 6e.

Na verkiezing en beroeping door een zendingsgemeente volgt een toelatend onderzoek op de classis waaronder de zendingsgemeente ressorteert die de evangelist beriep. Voor dit onderzoek is een positief getuigenis nodig van de predikant die de kandidaat-evangelist gedurende de tijd voor het beroep begeleidde of van de kerkenraden onder wier opzicht hij tijdens die periode werk verricht heeft, het overleggen van de beroepsbrief en verklaring van aanneming, alsmede het bewijs van de afgeronde theologische studie en verkregen beroepbaarstelling. Tijdens dit toelatend examen, waarbij opnieuw deputaten art. 49 K.O. aanwezig zijn, wordt nogmaals onderzoek gedaan naar leer en leven en naar bekwaamheid tot het ambt. Na positieve uitslag van dit onderzoek kan de kerkenraad overgaan tot de bevestiging van de evangelist. De kerkenraad voegt de verklaring van bevoegdheid van de classis bij de aanstellingsbrief (2010).

Art. 4 lid 6f.

De evangelist ontvangt bij zijn bevestiging in een zendingsgemeente de bevoegdheid om Woord en sacramenten te bedienen in alle zendingsgemeenten.

Art. 4 lid 6g.

Na bevestiging van de evangelist zal een aanvullende academische vorming aan de Theologische

Universiteit te Apeldoorn plaatsvinden. De kerkenraad die de evangelist beroept, beslist op welke termijn deze opleiding zal zijn afgerond. Dit geschiedt in overleg met de classis, bij de indiensttreding.
Art. 4 lid 6h.
De evangelist ontvangt na afronding van de aanvullende academische vorming de bevoegdheid om Woord en sacramenten te bedienen in alle gemeenten. Ook zal zijn dienstverband volgens de regeling kerkelijk werkers omgezet worden in een dienstverband vergelijkbaar met de regelingen voor predikanten. Beroepbaar blijft hij alleen in zendingsgemeenten.
Art. 4 lid 6i.
Nadat het dienstverband van de evangelist beëindigd wordt, behoudt hij gedurende drie jaar het recht om Woord en sacramenten te bedienen. Wanneer hij tijdens die periode geen nieuw beroep heeft ontvangen en aangenomen, zal de classis, gehoord het advies van deputaten naar art. 49 K.O., het besluit nemen titel en bevoegdheden verbonden aan het ambt van evangelist in te trekken.
Art. 4 lid 6j.
Een evangelist naar artikel 4 K.O. kan zijn dienstverband beëindigen na goedkeuring van de kerkenraad en de classis.
Art. 4 lid 6k.
Een evangelist naar artikel 4 K.O. kan beroepen worden naar een andere zendingsgemeente. Na aanneming van dat beroep is goedkeuring van de classis nodig.'
Art. 16.
De taak van de dienaren des Woords
Tot de taak van predikanten behoort dat zij in de gebeden en in de bediening van het Woord en de sacramenten volharden, dat zij als goede herders zorg en verantwoordelijkheid dragen voor hun mede-ambtsdragers en voor de hele gemeente, tucht oefenen met de ouderlingen en zich ervoor inspannen dat alles betamelijk en in goede orde geschiedt.
Tot de taak van de evangelisten behoort daarnaast dat zij zich als pionier en opbouwwerker inzetten voor het stichten en opbouwen van zendingsgemeenten.';

4. als bijlage 59 K.O. toe te voegen: Modellen voor attesten ten behoeve van vertrekkende evangelisten conform de tekst van § 2.14.3 van het rapport van deputaten kerkorde en kerkrecht;
5. deputaten kerkorde en kerkrecht in overleg met deputaten evangelisatie onderzoek te laten doen naar de vraag, wanneer er sprake is van een 'zendingsgemeente';

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Artikel 6

De synode besloot:

1. kerkenraden en classes op te roepen een zuiver gebruik te maken van artikel 6 K.O., namelijk voor die werkgebieden die buiten het directe domein van de kerken vallen;
2. deputaten kerkorde en kerkrecht de opdracht te geven voorstellen te ontwikkelen om werkterreinen die momenteel naar onzuiver gebruik onder artikel 6 zijn ondergebracht op andere, juiste wijze in de kerkorde onder te brengen.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Artikel 70 (Huwelijksbepalingen)

De synode besloot:

1. het geregistreerd partnerschap (g.p.) niet te erkennen als huwelijk in de zin van art. 70 lid 1a K.O.;
2. uit te spreken dat een g.p. niet kerkelijk bevestigd kan worden;
3. de kerken op te roepen in prediking, catechese en pastoraat de unieke betekenis van het christelijk huwelijk duidelijk te blijven maken;
4. de kerken op te roepen er bij een stel dat een g.p. is aangegaan of overweegt aan te gaan op aan te dringen om een huwelijk te sluiten, zodat kerkelijke bevestiging kan plaatsvinden;

5. de studiecommissie die is ingesteld n.a.v. de instructie van de particuliere synode van het Noorden inzake art. 70 lid 4 K.O. en die zich zal bezinnen op de vragen rond huwelijk en echtscheiding de opdracht te geven hierin ook de vraag te betrekken hoe om te gaan is met de ontbinding van een g.p.;
6. deze studiecommissie eveneens onderzoek te laten doen naar de vraag wat eventuele consequenties van een g.p. zijn voor deelname aan het kerkelijk leven (geloofsbelijdenis, doop, avondmaal, ambtsbediening, het vragen om een zegen over het g.p. in een zondagse eredienst, etc.) en de kerken te dienen met een handreiking hiervoor;
7. de studiecommissie als bedoeld in het besluit n.a.v. bovengenoemde instructie opdracht te geven de voorgestelde nota's betreffende kerkelijke huwelijksbevestiging en huwelijkscatechese te herzien in het licht van a. de besluitvorming inzake het geregistreerd partnerschap en de onderbouwing daarvan in de rapporten, en b. de resultaten van het onderzoek naar art. 70 K.O.;
8. deze studiecommissie opdracht te geven deze herziene nota's voor te leggen aan de generale synode van 2024.
9. deputaten contact met de overheid de opdracht te geven met de overheid het gesprek aan te gaan over art. 1:68 BW in relatie tot de door de overheid beoogde gelijkwaardigheid tussen huwelijk en g.p. en hiervan verslag te doen aan de generale synode van 2024.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

D. Uitspraken instructies

8. Instructie particuliere synode van het Westen inzake een verzoek tot wijziging van art. 4.4a K.O.

De generale synode
heeft kennisgenomen van

1. de instructie van de particuliere synode van het Westen van 28 mei 2019, met een verzoek tot wijziging van art. 4.4a K.O. ;
2. het rapport van de door haar ingestelde commissie;

heeft gehoord
de bespreking op de vergadering;

overweegt

1. dat de bepalingen in art. 4.4a K.O. dateren uit de tijd dat er nog geen contacten werden onderhouden met andere kerkverbanden naar de bijlagen 8 en 8a K.O.;
2. dat met het aangaan van contacten naar de bijlagen 8 en 8a K.O. een fundamenteel vertrouwen wordt uitgesproken in betreffende kerkverbanden;
3. dat het echter niet duidelijk is hoe de overkomst van predikanten uit betreffende kerkverbanden volgens de procedure die Zaandam voorstelt zich verhoudt tot de huidige kaders voor het toegroeien naar kerkelijke eenheid;

van oordeel

1. dat er meer onderzoek nodig is om te bezien hoe de overkomst van predikanten uit betreffende kerkverbanden volgens de procedure die Zaandam voorstelt zich verhoudt tot de huidige kaders voor het toegroeien naar kerkelijke eenheid;
2. dat het op dit moment niet opportuun is over deze zaak te besluiten;

besluit

1. deputaten eenheid de opdracht te geven in samenspraak met deputaten kerkorde en kerkrecht na te gaan of een overkomst van predikanten uit een kerk van gereformeerd belijden volgens de procedure die Zaandam voorstelt, past binnen de mogelijkheden die bijlagen 8 en 8a bieden, dan wel als een nieuwe stap in de richting van kerkelijke eenwording gezien moet worden die een aanpassing van bijlage 8 en 8a vergt;
2. in het tweede geval te argumenteren of deze aanpassing wel of niet wenselijk is en zo ja, hiervoor een aanpassing van de tekst van zowel art. 4.4a K.O. als bijlage 8 en 8a voor te stellen aan de generale synode van 2024;
3. van dit besluit kennis te geven aan de particuliere synode van het Westen, de classis Amsterdam en de gemeente van Zaandam.

De synode heeft dit besluit genomen op 11 mei 2022

9. Instructies van de particuliere synode van het Westen en de particuliere synode van het Oosten inzake vrouw en ambt

De generale synode
heeft kennisgenomen van

1. de instructie van de particuliere synode van het Westen waarin de generale synode wordt gevraagd om te beoordelen of de argumentatie in de oorspronkelijke instructie van Gouda met betrekking tot 'letter en geest' in algemeen bijbels-theologische zin valide is, en zo ja, of toepassing daarvan op de thematiek van vrouw en ambt ook de openstelling van de ambten voor vrouwen impliceert en dus de bepaling uit 1998 dat de ambten voor vrouwen gesloten zijn, opgeheven zou moeten worden;
2. de instructie van de particuliere synode van het Oosten waarin de generale synode onder andere wordt verzocht te onderzoeken op welke wijze de houdbaarheid en/of eventuele noodzaak tot aanvulling dan wel bijstelling van het besluit van 1998 het beste kan worden getoetst, en die toetsing vervolgens ook daadwerkelijk te doen uitvoeren, en waarin tevens de generale synode wordt verzocht zich te bezinnen op de vraag of en zo ja, hoe er aanwijzingen kunnen worden gegeven aan christelijk-gereformeerde predikanten (al of niet in bijzondere arbeid) die bevoegdheid hebben om voor te gaan in kerkverbanden die de vrouw in het ambt kennen;
3. de rapporten van de door haar ingestelde commissie (inclusief de verslagen van gevoerde gesprekken met vier zusters, met vier kerkenraden en met dr. B. Loonstra), uitlopend op een meerderheids- en minderheidsvoorstel;
4. het rapport van de commissie kerk-zijn;
5. de notitie van deputaten kerkorde en kerkrecht over 'De kerk, het kerkverband en het aanvaarden van de geloofsbrieven';

heeft de bespreking ter vergadering gehoord;

[A. Kerk-zijn]
overweegt

1. dat de commissie kerk-zijn op fundamentele wijze ingaat op de vragen wat het betekent om kerk te zijn, wat de verhouding is tussen plaatselijke kerk en kerkverband en wat de betekenis is van het presbyteriaal-synodale stelsel van kerkregering zoals dat binnen de Christelijke Gereformeerde kerken functioneert;
2. dat het rapport van de commissie kerk-zijn de huidige kerkelijke situatie typeert als een impasse, die voortkomt uit verwijdering en vervreemding, maar ten diepste een geestelijk probleem is;
3. dat het rapport van de commissie kerk-zijn aangeeft dat de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente evenzeer wezenlijk is als het gezamenlijk zoeken van de weg van Christus, omdat we als kerken aan elkaar gegeven zijn;
4. dat het rapport van de commissie kerk-zijn aangeeft dat binnen het presbyteriaal-synodale stelsel van kerkregering de plaatselijke kerken vrijwillig een deel van hun vrijheid en zelfstandigheid inleveren, in een geest van vertrouwen en in het besef dat ze de wijsheid en het inzicht van andere gemeenten vaak hard nodig hebben, waarbij de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente en de vrijwillige binding aan de besluiten van de meerdere vergaderingen samengaan;
5. dat samenwerkingsgemeenten zijn ontstaan in antwoord op oproepen daartoe vanuit de synode en dat het begrijpelijk is dat bij de groei van plaatselijke en het uitblijven van landelijke integratie het divergeren van besluiten van kerkverbanden (onder andere inzake vrouwelijke ambtsdragers) in toenemende mate wringt;

is van oordeel

1. dat het rapport van de commissie kerk-zijn de oorzaken van onderlinge verwijdering en vervreemding terecht peilt als primair een gezamenlijk, geestelijk probleem;
2. dat in de huidige situatie allereerst gezamenlijke verootmoediging nodig is, omdat we gezamenlijk

schuld hebben aan het gebrek aan vertrouwen en gegroeide verwijdering;
3. dat samen kerk-zijn, zoals de commissie kerk-zijn terecht signaleert, vraagt om een geestelijke houding van zowel kerkenraden als meerdere vergaderingen en dat onze manier van kerk-zijn, die teruggaat op principes die het wezen van de kerk raken, vraagt dat we de gezamenlijkheid niet loslaten;
4. dat gemeenten die besluiten en uitspraken van meerdere vergaderingen naast zich neerleggen en tegelijk stellen dat ze van harte onderdeel willen blijven uitmaken van de Christelijke Gereformeerde Kerken iets onmogelijks uitspreken, dat dit gezien moet worden als het opzeggen van vertrouwen in de wijze waarop we als kerken gezamenlijk de wil van de Heere zoeken en als in strijd met de belofte zich te voegen naar besluiten van meerdere vergaderingen, en dat in een dergelijke situatie het onontkoombaar is om te spreken over zonde en de noodzaak van vermaning en bekering;
5. dat de dilemma's van samenwerkingsgemeenten rondom divergerende besluiten van kerkverbanden onze gezamenlijke moeite is en dat onverschilligheid over elkaars moeiten het onderlinge vertrouwen ondermijnt;
6. dat zowel een oplossing waarbij gemeenten zich zouden verwijderen uit het kerkverband als een oplossing waarbij we elkaar meer en meer loslaten op punten die naar de overtuiging van de kerken principieel liggen, neerkomen op het aanvaarden van geestelijke verwijdering en het relativeren van de gezamenlijke belijdenis en daarom geen werkelijke oplossing zijn;
7. dat de huidige situatie een indringend geestelijk gesprek noodzakelijk maakt over datgene wat de commissie kerk-zijn op tafel heeft gelegd;

besluit
1. de kerken op te roepen tot verootmoediging voor de gezamenlijke schuld aan het gebrek aan vertrouwen en gegroeide verwijdering;
2. de kerken op te roepen tot onderling geestelijk gesprek op plaatselijk en classicaal niveau over onze gezamenlijke verhouding tot God, het belijden van de kerk en de prediking;
3. uit te spreken dat kerkelijke eenheid zich nooit verdraagt met plaatselijk voorbijgaan aan landelijke besluiten, eerder genomen met een beroep op Schrift en belijdenis, en waaraan men zich middels een ja-woord verbond, dat dit kerkrechtelijk onjuist en daarom af te keuren is, en het onderlinge vertrouwen ernstig schaadt;
4. daarom omwille van de eenheid in het kerkverband een dringend appel te doen op de kerken (ook samenwerkingsgemeenten) zich te houden aan de synodale besluiten en bij ongevoeligheid hiervoor of voortgaand afwijken classicaal te vermanen;
5. uit te spreken dat kerkelijke eenheid zich ook nooit verdraagt met onverschilligheid over elkaars moeiten, en dat een dergelijke houding evenzeer aanleiding moet zijn voor onderling vermaan;
6. een taakgroep in te stellen die het genoemde onderlinge gesprek op verschillende niveaus stimuleert, onder andere door het rapport van de commissie kerk-zijn beschikbaar te maken en handvatten te bieden voor een goede bespreking;

[B. Vrouw en ambt]
overweegt
1. dat het rapport van de commissie gelezen moet worden in samenhang met de eerdere rapporten over de plaats van de vrouw in de gemeente van de synoden van 1998 en 2001;
2. dat de commissie gekozen heeft voor een inhoudelijke behandeling van de vragen die aan de orde zijn, zich realiserend dat er buiten en binnen de CGK verschillende opvattingen zijn over het thema 'vrouw en ambt';
3. dat de commissie het oordeel van de particuliere synode van het Oosten 'dat op dit punt niet tot een eventueel legitiem verschillende opvatting binnen de gereformeerde hermeneutiek besloten kan worden zonder een inhoudelijke bezinning daarop en een gemeenschappelijk akkoord' overneemt;

overweegt voorts

1. dat er in de Schrift twee lijnen naast elkaar staan, die beide teruggaan op de schepping en doorlopen in het Oude en Nieuwe Testament: (a) de principiële gelijkwaardigheid van man en vrouw; (b) een eigen positie van man en vrouw;
2. dat er in de begintijd van de christelijke gemeenten nog geen vastomlijnde 'ambten' waren, zoals wij die kennen, en dat we er daarom voor moeten waken om onze vragen in te lezen in het Nieuwe Testament;
3. dat er in de begintijd van de kerk sprake is geweest van een zekere overlap tussen het fenomeen van profetie en wat later de ambten zijn gaan heten, maar dat deze niet samenvallen;
4. dat het feit dat Paulus vrouwen niet toestaat onderwijs te geven in de samenkomst van de gemeente of de man te overheersen (1 Tim. 2:11-14), past bij de doorgaande lijn in de Schriften en dat de 'zwijgteksten' dus geen zwerfsteen vormen;
5. dat het rapport van de commissie de exegetische onderbouwing van het meerderheidsrapport 'vrouw en ambt' uit 1998 op diverse punten wijzigt, nuanceert of versterkt;
6. dat de meerderheid van de commissie geen ruimte ziet voor openstelling van alle ambten voor de vrouw, omdat de eigen positie van man en vrouw in de gemeente daarmee de facto verdwijnt;
7. dat de benadering in de instructie van de kerkenraad van Gouda (breder uitgewerkt in het boek van dr. B. Loonstra, Meedenken met Paulus) volgens de meerderheid van de commissie elementen bevat die grote vragen oproepen, zoals de gedachte dat een gebod de christelijke vrijheid beperkt als het bij gelovige mensen niet geïnternaliseerd kan worden; dat ook nieuwtestamentische voorschriften die geschreven zijn vanuit de nieuwe werkelijkheid in Christus, kunnen vallen onder dezelfde categorie 'letter' als de wet vóór de komst van Christus; dat in de toepassing voor het heden de cultuur een grote, bijna normatieve plaats krijgt;
8. dat de minderheid van de commissie van oordeel is dat de fundamentele vrijheid van de gemeente betekent dat zij niet meer gebonden is aan de letter van de wet – niet alleen van de oudtestamentische voorschriften, maar dat überhaupt het christelijke leven geen leven onder voorschriften is;

is van oordeel

1. dat in de Schriften sprake is van een principiële gelijkwaardigheid van man en vrouw voor Gods aangezicht;
2. dat er daarnaast een doorgaande lijn in de Schriften is dat man en vrouw in de gemeente een eigen positie hebben;
3. dat vrouwen in het Nieuwe Testament op allerlei manieren dienstbaar zijn in de opbouw van de gemeente, en dat het van groot belang is dat de kerken bevorderen wat de synode van 2001 ten aanzien daarvan heeft uitgesproken, namelijk om voor de vervulling van niet-ambtelijke diensten (meer) ruimte te geven aan zusters van de gemeente die daartoe gaven hebben ontvangen;
4. dat het Nieuwe Testament ook in de nieuwe heilswerkelijkheid in Christus aan man en vrouw een eigen plaats geeft in het huwelijk en binnen de christelijke gemeente, zoals blijkt uit het spreken over de man als hoofd en het beroep op het onderscheid tussen man en vrouw inzake spreken in de gemeente en overheersen;
5. dat Paulus' motivering van het zwijggebod (met name in 1 Timotheüs 2) duidelijk maakt dat het bij de positie van man en vrouw in de gemeente niet gaat om een louter contextuele aanwijzing of toepassing, maar om een fundamenteler orde die Paulus terug ziet gaan op de schepping;
6. dat het principiële punt bij de eigen positie van man en vrouw in de gemeente ligt bij het onderwijzen in de samenkomst van de gemeente en het geestelijk leidinggeven aan de gemeente, o.a. op het gebied van de kerkelijke tucht; binnen de gereformeerde ambtsstructuur wordt dat meer gestalte gegeven door predikanten en ouderlingen dan door diakenen;
7. dat in de huidige ambtsstructuur van de Christelijke Gereformeerde Kerken de diakenen deel uitmaken van de kerkenraad en dus mede geestelijk leidinggeven aan de gemeente;
8. dat hoewel het rapport Dienst van de vrouw uit 2001 al veel mogelijkheden biedt voor de dienst van vrouwen in de gemeente (inclusief bevestiging in een bijzondere dienst naast de ambten),

rechtdoen aan de Schriftgegevens evenwel vraagt ons verder te bezinnen op de vraag op welke wijze een diaconessenambt in de gemeente vorm zou kunnen krijgen, waarbij deze zusters niet mede geestelijk leidinggeven aan de gemeente, maar dat dan wel nader onderzoek nodig is naar de gelijkwaardigheid van de ambten, de positie van de diaken in kleine gemeenten en de afvaardiging van diakenen naar meerdere vergaderingen;

9. dat zij luisterend naar de Schriften, met het op dit moment geschonken inzicht het meest gehoorzaam is aan het Woord van God met de overtuiging dat man en vrouw in de gemeente een eigen roeping hebben en dat het voorgaan en geestelijk leidinggeven aan de gemeente alleen aan bekwame broeders toekomt;
10. dat er geen ruimte is voor openstelling van alle ambten voor de vrouw, omdat de eigen positie van man en vrouw in de gemeente daarmee de facto verdwijnt en dit in strijd is met de volgende gegevens (breder uitgewerkt in het rapport): (a) de doorgaande lijn in de Schriften inzake de eigen positie van man en vrouw; (b) expliciete teksten over de plaats van de vrouw in de nieuwtestamentische gemeente; (c) de katholieke traditie van bijna tweeduizend jaar;
11. dat elementen in de instructie van de kerkenraad van Gouda (breder uitgewerkt in het boek van dr. B. Loonstra, Meedenken met Paulus) onjuist moeten worden geacht, zoals (a) de gedachte dat een gebod de christelijke vrijheid beperkt als het bij gelovige mensen niet geïnternaliseerd kan worden; (b) dat in de toepassing voor het heden de cultuur een grote, bijna normatieve plaats krijgt; (c) dat ook nieuwtestamentische voorschriften die geschreven zijn vanuit de nieuwe werkelijkheid in Christus, kunnen vallen onder dezelfde categorie 'letter' als de wet vóór de komst van Christus; (d) de wijze waarop letter en Geest, liefde en gebod tegenover elkaar gesteld worden en de wijze waarop de liefde als norm functioneert; en dat de argumentatie met betrekking tot 'letter en Geest' daarom in deze vorm niet valide genoemd kan worden;

ten aanzien van het minderheidsvoorstel

1. dat het minderheidsvoorstel een begrijpelijke spanning constateert tussen de positie van man en vrouw in (de samenkomsten van) de gemeente en de omgang van christenen met de verhouding van man en vrouw in de samenleving, maar dat binnen het bestek van de opdracht de meerderheid van de commissie zich terecht beperkt heeft tot wat de Schrift zegt over de positie van de vrouw in de gemeente van Christus;
2. dat de manier waarop in het minderheidsvoorstel over het onderscheid 'letter en Geest' gesproken wordt, een onjuiste tegenstelling tussen beide maakt, met name als het gaat om de toepassing op de nieuwtestamentische parenese, al is te waarderen dat het minderheidsvoorstel genuanceerder is dan de instructie van Gouda;
3. dat de manier waarop in dit voorstel de liefde tot norm wordt gemaakt, het gevaar met zich meebrengt dat onbedoeld de liefde en de concrete apostolische aanwijzingen, toegepast op onze situatie, tegenover elkaar kunnen komen te staan;
4. dat in de manier waarop met de zogenaamde 'zwijgteksten' wordt omgegaan te weinig verdisconteerd wordt dat we hier niet met louter tijdgebonden toepassingen te maken hebben, maar met aanwijzingen die voor de gang van zaken binnen de gemeente van Christus van blijvend belang zijn, omdat we deze apostolische voorschriften als gezaghebbend ontvangen, waarbij Paulus' beroep op de Schrift en de schepping er des te meer gewicht aan geeft;
5. dat terecht wordt opgemerkt dat de kerk geroepen is aan zowel de gelijkwaardigheid als het verschil tussen man en vrouw recht te doen;
6. dat het onder 5 gestelde echter niet betekent dat dus de ambten moeten worden opengesteld voor de vrouw, maar dat op grond van de Schriften de vrouw op andere wijze in Gods Koninkrijk dienstbaar mag zijn;

voorts van oordeel

1. dat de zaken rond vrouw en ambt niet slechts een kerkelijke regeling betreffen, maar nauw verbonden zijn met de wijze waarop we de Schriften lezen;
2. dat er bij dit onderwerp verschil in Schriftverstaan kan zijn, maar dat de vragen rond vrouw en ambt ook onze omgang met de Schrift betreffen;

3. dat in meerdere publicaties en rapporten op onderdelen ook verschil van inzicht is inzake het gezag van de Schrift;
4. dat het van belang is dat wij ons op dieperliggende vragen met betrekking tot de omgang met de Schrift blijven bezinnen;

besluit uit te spreken

1. dat de argumentatie in de oorspronkelijke instructie van Gouda met betrekking tot 'letter en geest' in deze vorm niet valide is en het verzoek van de kerkenraad van Gouda om alle ambten voor vrouwen open te stellen, af te wijzen;
2. dat de onderbouwing in het rapport van 1998 op sommige punten sterker had gekund en dat de bespreking in de huidige commissierapporten terecht leidt tot wijziging, nuancering en versterking van deze onderbouwing;
3. dat met inachtneming van ons ten dele kennen er op dit moment voldoende grond is om de houdbaarheid van het besluit van 1998 ten aanzien van vrouw en ambt te bevestigen als uitgangspunt van onze kerkelijke praktijk;
4. dat man en vrouw in de christelijke gemeente blijvend een eigen roeping hebben en dat het onderwijzen in de samenkomst van de gemeente en het geestelijk leidinggeven aan de gemeente alleen aan bekwame mannen toekomt;
5. dat dit toegepast op de huidige ambtelijke structuur van de Christelijke Gereformeerde kerken betekent dat de ambten niet opengesteld kunnen worden voor vrouwen;
6. dat de thematiek 'vrouw en ambt' zodanig de omgang met en mogelijk het gezag van de Schrift raakt, alsook de wijze waarop wij samen met de Schriften omgaan en de wijze waarop wij samen kerk zijn, dat het van principieel gewicht is dat wij over dit onderwerp als kerken samen besluiten;
7. dat er in de Christelijke Gereformeerde Kerken geen plaats is voor een praktijk van vrouwelijke ambtsdragers, zolang de kerken daarvoor gezamenlijk op grond van de Schriften geen ruimte zien;

en besluit voorts

1. de kerken op te roepen voor de vervulling van niet-ambtelijke diensten (meer) ruimte te geven aan zusters van de gemeente die daartoe gaven hebben ontvangen, conform het besluit van de synode van 2001;
2. de commissie uitwerking ambtsvisie op te dragen om samen met deputaten kerkorde en kerkrecht zich in samenspraak met deputaten diaconaat te bezinnen op de vraag op welke wijze een diaconessenambt in de gemeente vorm zou kunnen krijgen, in het licht van de in dit rapport genoemde overwegingen;
3. de ingestelde taakgroep (zie besluit A6) op te dragen de rapporten van deze synode over vrouw en ambt (bij voorkeur ook in handzame en toegankelijke vorm) voor de kerken beschikbaar te maken;
4. een studiecommissie in te stellen die zich richt op de in dit rapport genoemde onderwerpen die verdere bezinning vragen;

[C. Kerkelijke weg]
overweegt

1. dat deputaten kerkorde en kerkrecht in hun notitie over de geloofsbrieven aangeven dat bij ingrijpende afwijking van de kerkelijke afspraken het weigeren van de geloofsbrieven in de kerkorde niet als mogelijkheid voorkomt;
2. dat een classis in een dergelijke situatie de weg van gesprek en vermaan dient te gaan;
3. dat wanneer een kerkenraad in eigenmachtig handelen volhardt en het om een fundamenteel geschil gaat, volgens deputaten kerkorde en kerkrecht de weg van de tucht over ambtsdragers gegaan moet worden;

overweegt voorts

1. dat de commissie verschillende vragen stelt bij de notitie van deputaten kerkorde en kerkrecht;
2. dat in samenwerkingsgemeenten dilemma's worden ervaren rondom divergerende besluiten van kerkverbanden;

is van oordeel

1. dat het in een kerk met een presbyteriaal-synodaal stelsel van kerkregering van het grootste belang is dat de kerken zich houden aan dat wat in gezamenlijkheid is afgesproken, behoudens het recht van appel of revisie;
2. dat de kerken elkaar mogen aanspreken op wat volgens het ondertekeningsformulier voor ambtsdragers beloofd is;
3. dat de synode van 1998 het toenmalige minderheidsrapport niet principieel veroordeeld heeft, maar wel degelijk heeft afgewezen en dat het daarin verwoorde standpunt geen kerkelijke legitimiteit heeft;
4. dat er allereerst verootmoediging en onderling geestelijk gesprek nodig is in de kerken, zoals eerder is uitgesproken;
5. dat de notitie van deputaten kerkorde en kerkrecht goede bouwstenen bevat, maar ook nog vragen openlaat en samen gelezen zal moeten worden met de opmerkingen van de commissie en het rapport van de commissie kerk-zijn;
6. dat er verder onderzoek nodig is hoe de kerken hebben te handelen als kerkenraden voortgaan op een weg van eigenmachtig handelen en het negeren van kerkelijke uitspraken;
7. dat de dilemma's van samenwerkingsgemeenten rondom divergerende besluiten van kerkverbanden onze gezamenlijke moeite is, en in het zusterlijk meeleven met samenwerkingsgemeenten intensiever aandacht vanuit het kerkverband behoeven;

besluit

1. uit te spreken dat kerkenraden geen beroep kunnen doen op een standpunt dat door de synode niet is overgenomen, om op die wijze een handelwijze te legitimeren;
2. uit te spreken dat een kerk haar plaats binnen het kerkverband heel moeilijk, zo niet onmogelijk maakt als zij zich niet voegt naar de beslissingen van meerdere vergaderingen op punten die door de kerken gezamenlijk als principieel geduid worden;
3. de classes op te roepen conform art. 44 K.O. geduldig en in liefde het gesprek aan te gaan en vermaan (vanwege zonde tegen ten diepste de liefde) toe te passen als kerken op het gebied van 'vrouw en ambt' eigen wegen gaan;
4. uit te spreken dat kerkelijke eenheid zich nooit verdraagt met volhardend afwijken van kerkelijke besluiten, en dat deze laatste – op punten waar het gezamenlijk verstaan van de Schrift in het geding is – op zichzelf reden voor censuur over ambtsdragers is, en daarom omwille van de eenheid in het kerkverband een dringend appel te doen op de kerken (ook samenwerkingsgemeenten) zich te houden aan de synodale besluiten, het broederlijk samenleven te erkennen door moeiten met besluiten in de kerkelijke weg aan de orde te stellen, en bij ongevoeligheid hiervoor of voortgaand afwijken classicaal indringend te vermanen;
5. uit te spreken dat broeders en zusters die op het punt van 'vrouw en ambt' een visie hebben die afwijkt van de synodale besluiten, hun plaats in de kerken voluit kunnen blijven innemen, maar dat van hen verwacht mag worden dat zij zich voor de kerkelijke praktijk voegen naar de besluiten van de synode;
6. de ingestelde taakgroep (zie besluit A6) tevens op te dragen (a) het gesprek te voeren met kerkenraden die vrouwelijke ambtsdragers hebben aangesteld of dat overwegen; (b) aan kerkenraden en classes mogelijkheden aan te dragen voor het voeren van het kerkelijk gesprek over 'vrouw en ambt' en hierin desgewenst te assisteren; en (c) op basis van het rapport van de commissie kerk-zijn, de commissierapporten en de notitie van deputaten kerkorde en kerkrecht (en waar nodig in samenspraak met deze deputaten) te onderzoeken hoe de kerken hebben te handelen als kerken op deze weg zouden voortgaan en daarover de synode van

2024 van advies te dienen; (d) bij dit alles bijzondere aandacht te hebben voor de positie van samenwerkingsgemeenten;

[Slot]
met betrekking tot alle besluiten uit dit rapport:
van deze besluiten en de totale rapporten die eraan ten grondslag liggen kennis te geven aan:

a. alle gemeenten, met een begeleidend schrijven waarin de kerken tevens gewezen worden op de rapporten uit 1998 en 2001;
b. de particuliere synode van het Westen;
c. de particuliere synode van het Oosten;
d. de kerkenraad van Gouda.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

10. Instructie van de particuliere synode van het Westen inzake sacramentsbevoegdheid evangelist

De generale synode
heeft kennisgenomen van

1. de instructie van de particuliere synode van het Westen met de vraag of naast predikanten en evangelisten ook anderen de sacramenten mogen bedienen, openbare belijdenis van het geloof mogen afnemen en huwelijken en ambtsdragers mogen bevestigen;
2. de rapporten 13a, b, c en d van de door haar ingestelde commissie;

heeft gehoord
de bespreking op de vergadering;

overweegt

1. dat in de huidige regeling de sacramenten alleen bediend mogen worden door predikanten en evangelisten;
2. dat deze regeling gebaseerd is op valide theologische redenen voor de verbinding van Woordverkondiging, sacramentsbediening en ambt (zie hiervoor het rapport van de adviescommissie ambtsstructuur);
3. dat sinds de vroege kerk en in het grootste deel van de wereldkerk de bediening van de 'heilige dingen' is voorbehouden aan predikanten of priesters;
4. dat in de huidige seculiere cultuur een besef van heiligheid des te meer van belang is;

is van oordeel

1. dat de instructie de nieuwtestamentische situatie te snel verbindt aan de huidige situatie;
2. dat de instructie geen recht doet aan de theologische onderbouwing van de gereformeerde ambtsleer;
3. dat er goede theologische redenen zijn om de bediening van de sacramenten te blijven verbinden aan de Woordverkondiging en aan het bovenplaatselijk ambt van dienaar van het Woord;

en besluit

1. de instructie af te wijzen;
2. hiervan kennis te geven aan de particuliere synode van het Westen, de classis Amsterdam en de gemeente Via Nova, daarbij ook de relevante delen van de rapporten mee te sturen, en het besluit toe te lichten in een pastorale brief.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

G. Deputaatschappen, commissies en taakgroepen

Commissie seksueel misbruik

De generale synode besloot:

1. opdracht te geven aan 'commissie seksueel misbruik' om in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht, en na overleg met de GKv en NGK, zich met betrekking tot de klachten/beroepscommissie nader te bezinnen op een adequate structuur die ook voorziet in een regeling bij een eventuele toekomstige aansprakelijkheid van haar leden en daarover te rapporteren aan de GS van 2024;
2. deputaten kerkorde en kerkrecht, voor zover nodig in samenwerking met materiedeskundigen binnen/buiten het kerkverband, de opdracht te geven om het kerkverband te dienen met een notitie over de bestuurdersaansprakelijkheid m.b.t de leden van kerkenraden, deputaatschappen en/of commissies.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Commissie ambten

De synode besloot:

Algemeen

1. een 'commissie uitwerking ambtsvisie' (cua) in te stellen, die zich op basis van de besluitvorming van de synode van 2019/22 verder zal bezinnen op de ambten;
2. deze commissie de volgende opdrachten mee te geven:
   a. contact te onderhouden met de commissie die wordt ingesteld naar aanleiding van het rapport van de commissie kleine kerken;
   b. kennis te nemen van ontwikkelingen inzake de ambten in andere kerkverbanden (vgl. o.a. het rapport Kerk 2025 van de PKN) en waar nodig zusterkerken;
   c. inzake alle verdere opdrachten in rapport 13d van commissie 7 te rapporteren aan de generale synode van 2024;
   d. bij dit alles eventuele gevolgen van de coronacrisis mee te wegen;
3. artikel 2 K.O. te wijzigen in: 'De kerken kennen drie ambten, als dienst aan het Woord: het bovenplaatselijk ambt van dienaar van het Woord (predikanten en evangelisten) en de plaatselijke ambten van ouderling en diaken.';
4. de cua de opdracht te geven in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht te bezien welke kerkordelijke artikelen en bepalingen met betrekking tot de ambten (ook die welke tijdens de huidige synode nog worden vastgesteld) aanpassing behoeven in het licht van de wijziging van artikel 2 K.O. en in het licht van overige onderhavige besluiten en waar nodig en wenselijk voorstellen te ontwikkelen om deze te herordenen, hernummeren en herformuleren, met behoud van de inhoudelijke strekking, waarbij het initiatief en de eindverantwoordelijkheid voor de rapportage bij de cua liggen;

Meer of ander onderzoek

5. het voorstel van de taakgroep beroepingswerk om een commissie in te stellen die het ambt van predikant doordenkt in rapport met de tijd niet over te nemen;
6. de cua opdracht te geven zich in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht te bezinnen

op de vraag of het wenselijk is superintendenten te benoemen met inachtneming van het beginsel van de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente en zo ja, hoe dit kerkordelijk gestalte zou moeten krijgen;

7. de cua opdracht te geven zich in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht te bezinnen op de vraag in hoeverre de diaken deel moet uitmaken van de kerkenraad;
8. de cua opdracht te geven zich in samenwerking met deputaten kerkorde en kerkrecht te bezinnen op de vraag in hoeverre het in het licht van het geestelijk karakter van het ambt van ouderling wenselijk of noodzakelijk is:
   a. dat bestuurlijke en organisatorische werkzaamheden in de gemeente door ouderlingen verricht worden, dan wel of het onderscheid tussen 'bestuursouderlingen' en 'pastorale ouderlingen' legitiem is;
   b. dat ouderlingen en diakenen een ambtstermijn van vier jaar kennen.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Eredienst

De synode besloot:

1. uit te spreken dat het aanbeveling verdient dat zij die geen dienaar van het Woord zijn de zegenbede in plaats van de zegen uitspreken;
2. uit te spreken dat het kerkenraden evenwel vrij staat ook ouderlingen (maar geen studenten of hen die een stichtelijk woord spreken) toe te staan de zegengroet aan het begin van de eredienst en de zegen aan het einde ervan, uit te spreken, met de bijbehorende gebaren.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Kerkorde en kerkrecht

Inzake de leesdienst

1. deputaten kerkorde en kerkrecht op te dragen om
   a. in samenspraak met deputaten eredienst een bepaling op te stellen ter opname in de kerkorde m.b.t. de zogeheten leesdiensten en tevens een handreiking te concipiëren met het oog op het houden van leesdiensten en deze bepaling en handreiking ter goedkeuring voor te leggen aan de synode van 2024;
   b. bij deze bepaling en handreiking ook de besluitvorming over de zegen te betrekken en na te gaan of ook diakenen de zegen kunnen uitspreken;
   c. afhankelijk van de uitkomsten ook voorstellen te doen om het reglement op de kerkvisitatie artikel 28 K.O. vraag I.26 te wijzigen.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Werken in clusters

2. deputaten kerkorde en kerkrecht de opdracht te geven in samenwerking met de cua na te gaan:
   a. welke mogelijkheden er zouden moeten zijn om meerdere gemeenten samen een cluster te laten vormen waarbinnen een team van predikanten en kerkelijk werkers taken kunnen verdelen;
   b. te onderzoeken welke aanpassingen in de kerkorde nodig zijn om dit mogelijk te maken en daarover een advies te geven aan de volgende synode;
   c. daarbij ook aandacht te geven aan situaties dat gezamenlijke beroepen of aanstellingen plaatsvinden over de grenzen van classes heen;
   d. een pragmatischer variant voor te stellen van bijlage 71 K.O.;

3. de TUA op te roepen om in het curriculum meer aandacht te geven aan nieuwe aspecten van het predikantschap, met name teamwork, omgaan met meerdere kerkenraden tegelijk en het organiseren van intervisie en supervisie van bijvoorbeeld kerkelijk werkers of jeugdwerkers.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

H. Verhouding tot andere kerken

1. Eenheid gereformeerde belijders

Deputaten eenheid

De synode besloot:

6. kennis te nemen van de werkzaamheden van deputaten en waardering uit te spreken voor de inzet waarmee deputaten zich met de lastige materie van de kerkelijke eenheid hebben bezig-gehouden;
7. af te zien van verdere ontwikkeling en implementatie van het conventmodel;
8. het kerkelijk contact met de voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland vooralsnog geen officieel karakter te geven, maar deputaten op te dragen een nader onderzoek in te stellen naar de wijze waarop men in deze kerken wil staan op de grondslag van Schrift en belijdenis;
9. deputaten op te dragen het gesprek met het deputaatschap kerkelijke eenheid van de Gereformeerde Gemeenten voort te zetten met het doel de tot nu gevonden herkenning vast te houden en actuele ontwikkelingen in kerk en samenleving gezamenlijk te bespreken;
10. deputaten op te dragen in de gesprekken met de Gereformeerde Gemeenten aandacht te blijven geven aan de gezamenlijke basis in Schrift en belijdenis;
11. deputaten op te dragen te blijven participeren in het Contact Orgaan Gereformeerde Gezindte;
12. deputaten op te dragen het gesprek voort te zetten in het Vijfkerkenoverleg;
13. deputaten op te dragen zich opnieuw te bezinnen op hun werkwijze en zich daarbij te laten leiden door hun instructie (bijlage 34 K.O.); waarbij hun aandacht en inzet in het bijzonder mag uitgaan naar de leden a en b van artikel 3 van de instructie;
14. opnieuw deputaten te benoemen.

De synode heeft dit besluit genomen op 11 mei 2022

Inzake de Nationale Synode

De synode besloot:

1. de Verklaring van Verbondenheid van de Nationale Synode niet te ondertekenen;
2. niet langer te participeren in de stuurgroep die aan de Nationale Synode leiding geeft.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Inzake de Raad van Kerken

De synode besloot:

geen geassocieerd lidmaatschap met de Raad van Kerken aan te gaan.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)

Inzake de contacten met NGK en GKv

Met betrekking tot de GKv en de NGK (c.q. de Nederlandse Gereformeerde Kerken):

De generale synode
heeft kennisgenomen van
1. het rapport van deputaten eenheid;
2. de rapporten van de door haar ingestelde commissie;

heeft gehoord
de bespreking op de vergadering;

overweegt
1. dat de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, net als eerder de Nederlands Gereformeerde Kerken het besluit genomen hebben om de ambten open te stellen voor zusters der gemeente;
2. dat de generale synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt op 5 september 2020 besloten heeft alle revisieverzoeken tegen dit besluit af te wijzen, zodat het besluit daarmee een definitief karakter heeft gekregen;
3. dat daarmee de visie op 'vrouw en ambt' in de nieuw te vormen Nederlandse Gereformeerde Kerken een andere is dan door onze synode op 22 april 2022 is bevestigd;

overweegt tevens
1. dat de besluitvorming die de afgelopen jaren zowel in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKv) als in de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) ten aanzien van zaken als 'vrouw en ambt' heeft plaatsgevonden, divergeert met de onze en dat mede daardoor het zoeken van eenheid gecompliceerder is geworden;
2. dat we ondanks verschillen van inzicht over zaken als 'vrouw en ambt' als kerken geroepen blijven eenheid te zoeken met kerken die hun grondslag vinden in de belijdenis van de Heilige Schrift als het Woord van God en de gereformeerde belijdenis;
3. dat we met de kerken die zich willen herenigen in de Nederlandse Gereformeerde Kerken een lange geschiedenis van samensprekingen (en op plaatselijk niveau van samenwerking) hebben;

besluit
1. deputaten op te dragen de contacten met de nieuw te vormen Nederlandse Gereformeerde Kerken op de grondslag van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis voort te zetten;
2. deputaten op te dragen na de finale vorming van de Nederlandse Gereformeerde Kerken te bezien of en zo ja hoe de besluiten van 2016 en van 2022 t.a.v. GKv en NGK ook van toepassing zijn op de dan gevormde Nederlandse Gereformeerde Kerken;
3. vanwege de door de GKv genomen besluiten over 'vrouw en ambt' – en de eerdere besluiten van de NGK dienaangaande – de huidige verhouding tot GKv en de toekomstige verhouding tot de Nederlandse Gereformeerde Kerken te regelen naar analogie van bijlage 8A K.O.;
4. deputaten hiertoe op te dragen bijlage 8A K.O. te herschrijven, zodat deze mede van toepassing kan zijn op de verhouding tot de Nederlandse Gereformeerde Kerken.
5. dat plaatselijke samenwerking met GKv mogelijk is met gemeenten waar geen vrouwelijke ambtsdragers dienen, waar geen kinderen aan het heilig avondmaal worden toegelaten en waar de visie op en de wijze van omgaan met homoseksualiteit strookt met de uitspraken van onze generale synode, zoals in 2016 ook ten aanzien van de NGK besloten is (Acta GS 2016, art. 220).

De synode heeft dit besluit genomen op 11 mei 2022

Inzake de samenwerkingsgemeenten

De generale synode
heeft kennisgenomen van
1. het rapport van deputaten eenheid;
2. de rapporten van de door haar ingestelde commissie;

heeft gehoord
de bespreking op de vergadering;

overweegt
1. dat het begrijpelijk is dat samenwerkingsgemeenten moeite ervaren met divergerende besluiten van de kerkverbanden waartoe zij behoren, terwijl het perspectief op landelijke eenwording afneemt;
2. dat samenwerkingsgemeenten aanspraak mogen maken op steun en hulp van het kerkverband;
3. dat de oplossingsrichtingen B en C die deputaten voorstellen niet voldoen: richting B veronderstelt een ander kerkmodel en heel andere keuzes dan de afgelopen synodes hebben gemaakt; richting C leidt tot grote spanningen op en divergentie tussen de classes;
4. dat oplossingsrichting A nader geëxpliciteerd dient te worden, aangezien er ook samenwerkingsgemeenten zijn die zich wel in alles wensen te houden aan de kerkorde van de CGK;
5. dat er bij divergerende kerkordes of kerkelijke uitspraken verschil is tussen meer praktische regelingen enerzijds en onderwerpen die het verstaan van de Schrift raken anderzijds;
6. dat in de onder 5 bedoelde praktische regelingen de kerkenraad een weg kan zoeken die de opbouw en eenheid van de gemeente dient en die zoveel mogelijk recht doet aan de bedoeling van bepalingen of besluiten, die hij vervolgens ter goedkeuring voorlegt aan de classis;
7. dat een dergelijke regeling niet mogelijk is voor onderwerpen die het verstaan van de Schrift raken en waarover onze generale synode zich met een beroep Schrift en belijdenis heeft uitgesproken, zoals op homoseksuele relaties of op 'vrouw en ambt';
8. dat de synoden in het verleden enerzijds de samenwerking op plaatselijk niveau voluit hebben gestimuleerd en gefaciliteerd en anderzijds op landelijk niveau meer en meer terughoudend werden ten aanzien van eenwording met de NGK en de GKv;
9. dat deze terughoudendheid te maken had met de landelijke ontwikkelingen binnen de NGK en GKv;

van oordeel
dat het voluit stimuleren en faciliteren van plaatselijke samenwerking enerzijds en de terughoudendheid op landelijk niveau anderzijds binnen de kerken onbedoeld voor verwarring heeft gezorgd;

besluit
1. uit te spreken dat het betreurenswaardig is dat de dilemma's die de samenwerkingsgemeenten ervaren, op zijn minst voor een deel zijn vergroot door toenemende spanning in het jarenlange 'tweesporenbeleid' van landelijk samenspreken en plaatselijk samenwerken en zo mogelijk samenleven;
2. a. ons ín verootmoediging grote dankbaarheid past over wat in veel plaatselijk zoeken en vinden van kerkelijke eenheid aan zegen en vreugde is ontvangen;
   b. moeite in of stagnatie van landelijke samensprekingen de oproep tot het zoeken van plaatselijke kerkelijke eenheid niet verhinderen mag, en dat de generale synode van de CGK in gehoorzaamheid aan het Woord van God en vanuit een hartelijk verlangen die oproep daarom ook blijft doen;
3. uit te spreken dat bij divergerende kerkelijke besluiten de kerkenraad inzake praktische regelingen een weg kan zoeken die de opbouw en eenheid van de gemeente dient en die zoveel mogelijk recht doet aan de bedoeling van bepalingen of besluiten, die hij vervolgens ter goedkeuring voorlegt aan de classis;
4. uit te spreken dat ook samenwerkingsgemeenten gebonden zijn aan kerkelijke uitspraken over onderwerpen die het verstaan van de Schrift raken en waarover onze generale synode zich heeft uitgesproken met een beroep op Schrift en belijdenis, zoals bijvoorbeeld 'homoseksuele relaties' of 'vrouw en ambt';
5. deputaten op te dragen een protocol te ontwikkelen voor samenwerkingsgemeenten die te maken hebben met geledingen die op een andere wijze omgaan met de in besluitvoorstel 5 inzake

contacten met GKv en NGK (c.q. de Nederlandse Gereformeerde Kerken) genoemde zaken.
6. deputaten eenheid de opdracht te geven zich in samenwerking met de studiecommissie en/of taakgroep te bezinnen op het ecclesiologisch fundament en de praktische wijze waarop we als kerken gestalte kunnen geven aan onze roeping tot eenheid in het huidige kerkelijke landschap en de huidige samenleving, zodat het landelijke en het plaatselijke elkaar dienen.

De synode heeft dit besluit genomen op 11 mei 2022

Inzake DOE: modellen samenwerkingsovereenkomst en handreiking verkiezing ambtsdragers

De generale synode
heeft kennisgenomen van
1. het rapport van deputaten eenheid;
2. de rapporten van de door haar ingestelde commissie;
3. het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst uit 2017 en het nieuwe model handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente die haar door Deputaten Overleg Eenheid (DOE) ter accordering zijn aangeboden;

heeft gehoord
de bespreking op de vergadering;

constateert
1. dat het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst en het nieuwe model handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente door deputaten ter beoordeling aan de synode zijn aangeboden;
2. dat van deputaten in voorkomende gevallen verwacht mag worden dat zij een dergelijke beoordeling, in overleg met deputaten kerkorde en kerkrecht, zelf ter hand nemen;

constateert tevens
1. dat uit de gesprekken tussen de deputaten en de synodecommissie is gebleken dat de participatie van deputaten in het overlegorgaan DOE tot dusver zeer beperkt is geweest;
2. dat het wenselijk is dat deputaten in de toekomst op een substantiële wijze deelnemen aan het DOE-overleg;

overweegt
1. dat het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst uit 2017 op diverse punten een verbetering vormt ten aanzien van het model uit 2013;
2. dat de besluitvorming inzake 'vrouw en ambt' d.d. 22 april 2022 verwerkt dient te worden in het nieuwe model handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente;
3. dat het goed zou zijn als deputaten kerkorde en kerkrecht de volgende synode dienen met een beoordeling van het gestelde in punt 5 van de toelichting bij het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst;

is van oordeel
1. dat artikel 4, lid c en d van het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst tot verwarring kunnen leiden en dat deze verwarring voorkomen kan worden door de bedoelde bepalingen te vervangen door de tekst van artikel 5, lid b uit het model van 2013;
2. dat de besluitvorming inzake 'vrouw en ambt' d.d. 22 april 2022 een aanvulling van artikel 3 van het model handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente vereist;

besluit

1. artikel 4 lid c en d van het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst (2017) te vervangen door een nieuw lid c dat luidt: 'Bij onderlinge strijdigheid zoekt de kerkenraad een weg die de opbouw en de eenheid van de gemeente dient, en die zoveel mogelijk recht doet aan de bedoeling van alle besluiten. Hij legt zijn beslissing ter acceptatie voor aan de classis van het kerkverband dat het besluit nam waarvan afgeweken wordt.';
2. aan artikel 3 van het model handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente (2017) als lid d toe te voegen: 'Vrouwelijke leden van de gemeente hebben geen passief kiesrecht wanneer een van de kerkverbanden van de samenwerkingsgemeente daarvoor niet de ruimte geeft.';
3. het nieuwe model samenwerkingsovereenkomst en het nieuwe model handreiking verkiezing ambtsdragers in een samenwerkingsgemeente met bovenstaande wijzigingen te aanvaarden als de vigerende regelingen voor samenwerkingsgemeenten;
4. dat het voor een optimale deelname aan het Deputaten Overleg Eenheid nodig is dat deputaten in dat gremium met minstens twee personen vertegenwoordigd zijn.

De synode heeft dit besluit genomen op 11 mei 2022

J. Benoemingen

Benoeming universitair hoofddocent

De synode besloot:

te benoemen als universitair hoofddocent dr. A. Versluis, predikant te Ede, per 1 januari 2023.

Voorstel ds. A.A. Egas inzake procedure benoemingen hoogleraren en/of docenten

De generale synode, gehoord hebbend de beraadslagingen, verzoekt de raad van toezicht met het college van bestuur en het curatorium de benoemingsprocedure van hoogleraren/docenten te evalueren en daarvan verslag te doen aan de GS 2024 en te bezien of de synode meer bij de benoemingsprocedure betrokken zou moeten worden en zo ja, op welke wijze.

De synode heeft dit besloten in de vierde vergaderweek (19-22 april 2022)